

Lærervejledning

- Identitet og fællesskaber

Udarbejdet af **Martin Cholewa Jørgensen**

Materialet er målrettet eleverne 8. og 9. Klasse i Samfundsfag og arbejder med kompetenceområdet; sociale og kulturelle forhold:

Eleven kan tage stilling til og handle i forhold til sociale og kulturelle sammenhænge og problemstillinger.

Materialet arbejder med færdigheds-og vidensmålene under socialisering og kultur, hvor eleven forventes at opnå viden om socialisering og identitetsdannelse, kan diskutere kulturs betydning for individer og grupper, har viden om kultur og kulturbegreber og kan analysere konkrete eksempler på globale kulturelle fænomener.

Eksempler på læring:

Lektioner	Færdighedsmål	Vidensmål	Materialer	Aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
4	Socialisering: 1. Eleven kan redegøre for sociale grupper og fællesskabers rolle i socialiseringen. 2. Eleven kan analysere sociale grupper og fællesskabers betydning for socialisering og identitetsdannelse.	Socialisering: 1. Eleven har viden om socialisering. 2. Eleven har viden om socialisering og identitetsdannelse.	Mødafrika.dk	Filmproduktion	Eleven kan udtrykke sig i skrift og tale om emnet. Eleverne producerer kort film og fremlægger for klassen.	Eleverne kan forstå og forklare de forskellige begreber indenfor emnet.

Lektioner	Færdighedsmål	Vidensmål	Materialer	Aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
4	Kultur: 1. Eleven kan diskutere kulturs betydning for individer og grupper i socialiseringen. 2. Eleven kan analysere konkrete eksempler på globale kulturelle fænomener.	Kultur: 1. Eleven har viden om kultur og kulturbegreber. 2. Eleven har viden om kulturel globalisering.	Mødafrika.dk	Filmproduktion	Eleven kan udtrykke sig i skrift og tale om emnet. Eleverne producerer kort film og fremlægger for klassen.	Eleverne kan forstå og forklare de forskellige begreber indenfor emnet.

Opbygning

Materialet er en del af sitet Mødafrika.dk, som indeholder undervisningsmaterialer under Global undervisning til flere fagretninger i grundskolen.

Materialet under Identitet of fællesskaber består af fem tekst- og filmbaserede indlæg (sider) med arbejdsspørgsmål.

Den overordnede struktur for alle indlæg:

- Overskrift med emne
- Biografisk data
- Emneplacering med fagbegreber
- Begrebsdefinitioner og fakta
- Film (6-10 min. varighed)
- Baggrund der kobler emne og film
- Arbejdsspørgsmål

Formålet med strukturen, er at skabe genkendelighed og overblik, sådan at eleverne selvstændig kan navigere i de forskellige kategorier af information, og mellem indlæggene.

Materialet er tilrettelagt som et ressourcerum, hvor eleverne selvstændigt kan udforske emnerne, men har også en emnemæssig kronologi, der præsenterer og arbejder med samfundsfaglige grundbegreberne i et fremadskridende forløb. Materialet kan med fordel benyttes som perspektiverende materiale, hvor eleverne arbejder selvstændigt med et eller flere emner på tværs af sitet eller på klassebasis fra 1-5.

Indhold

Emne-gennemgang:

1. Socialisering

Behandler *socialisering*; herunder *primær*, *sekundær* og *dobbelt socialisering*.

Begreberne *normer* og *værdier*, samt *det sociologiske samfundsbegreb* introduceres og defineres med link til kilde og videre selvstændig søgning.

Arbejdsspørgsmål:

- Hvilke fællesskaber mener du Ali er blevet socialiseret af gennem sit liv?
- Hvor stor en rolle har Alis familie spillet med hensyn til hans socialisering i forhold til din egen familie og din socialisering?
- Hvilke fællesskaber er du blevet socialiseret af gennem dit liv?
- Diskutér forskelle i de fællesskaber som har socialiseret hhv. Ali og dig gennem jeres liv.

2. Identitet

Behandler identitet; herunder *jeg-identiteten*, *den personlige identitet*, *den sociale identitet* og *den kollektive identitet*.

Der arbejdes med genkendelige eksempler på de forskellige lag i identiteten.

Begreberne *Vestafrika*, *Ashanti* og *civilsamfund* introduceres og defineres med link til kilde og videre selvstændig søgning.

Arbejdsspørgsmål:

- Beskriv Samuels sociale identitet(er).
- Hvordan beskriver Samuel Ghanas kollektive identitet?
- Hvordan vil du beskrive Danmarks kollektive identitet?
- Diskutér hvilke ligheder der er mellem Samuels beskrivelse af Ghanas kollektive identitet og din beskrivelse af Danmarks kollektive identitet.

Med udgangspunkt i især emnet den kollektive identitet, ligges der op til at diskutere etniske, kulturelle og nationale fællesskaber, herunder de mange forskellige folkeslag, som hører under de nationale og kulturelle fællesskaber i bl.a. Vestafrika.

3. Online identitet

Behandler emnet online internettet, herunder *roller*, samt *frontstage*, *backstage* og *middle region* begreberne.

Begreberne *norm*, *værdi*, *tradition* og *blog* defineres med link til kilde og videres selvstændig søgning.

Arbejdsspørgsmål:

- Lav en liste over de sociale medier du selv er aktiv på. Vurdér herefter hvilke medier du er henholdsvis *backstage* og *frontstage* på.
- Diskutér om du på nogle af de sociale medier befinder dig i en *middle region*?
- På sociale medier kan man ”lege” med sin identitet. Nogle gange begår man fejl i denne leg, og man kan få et ønske om og slette sine digitale fodspor. Diskutér i hvor høj grad man kan slette sine digitale fodspor på de forskellige sociale medier fra din liste i spørgsmål 1.
- Besøg en eller flere af Ameyaws sociale medier og/eller hans blog og bliv klogere på Ameyaw.

Der ligger op til en perspektiverende diskussion af de sociale mediers rolle blandt afrikanske unge i forhold til danske unge.

4. Kønsidentitet og kønsroller

Behandler emner under køn, herunder *det biologiske køn*, *det social køn* og *det psykologiske køn* samt *kønsroller* og *kønsrollemønstre*.

Begreberne *normer*, *værdier*, *Swahili* og *Østafrika* defineres med link til kilde og videre selvstændig søgning.

Arbejdsspørgsmål:

- Bijoux starter i filmen ud med at beskrive sig selv som pige ELLER en dame – hun er selv i tvivl om hvad hun er. Synes du Bijoux er en pige eller en dame, og hvorfor?
- Hvordan mener du, at Bijoux passer ind i kønsrollen som pige/dame?
- I filmen ses både kvindelige og mandlige modeller. Diskutér ud fra deres tøj og stil hvad du synes der er feminint og maskulint.
- Diskutér hvilke ligheder du ser mellem kønsrollerne i Tanzania og Danmark.

5. Kulturelle stereotyper og racisme

Behandler emner under kulturelle stereotyper og racisme, herunder *fordomme*, *stereotyper* og *racisme*.

Arbejdsspørgsmål:

- Espen føler han har svært ved at blive set på lige fod med alle andre tanzaniere, fordi nogle andre tanzaniere har fordomme mod ham. Hvilke fordomme tror du, de har?
- Beskriv din stereotyp af en afrikaner.
- Diskutér hvad din beskrivelse i spørgsmål 2 bygger på, og vurder om det er en fordom.
- Diskutér hvorfor det personligt er ubehageligt, at folk har fordomme om en. Inddrag gerne eksempler hvor folk har haft fordomme mod dig.

Anvendelse

Materialet er produceret som er et ressourcerum, og kan derfor anvendes på flere måder – du kan som lærer frit inddrage det på en måde, som giver mening for dig og din undervisning.

Der er ind tænkt en kronologi med udgangspunkt i emnerne

6. Ali	Socialisering
7. Samuel	Identitet
8. Ameyaw	Online identitet
9. Bijoux	Kønsidentitet og kønsroller
10. Espen	Kulturelle stereotyper og racisme

Eksempelvis er hovedtemaet i Espens film *Kulturelle stereotyper og racisme*, men berører også emnet *Identitet*. Til hver film er tilknyttet en kort præsentation af centrale samfundsfaglige begreber i forhold til filmens emne. Denne korte præsentation er ikke udtømmende, men giver gode muligheder for, at eleverne kan have begreberne på skærmen samtidig med, at de ser filmen. Det er beskrevet i teksten under hvert emne, hvor det er nødvendigt at gå til en anden film/emne/side for at fylde eventuelle huller ud.

Perspektiverende materiale i undervisningen

Kortfilmene kan anvendes som perspektiverende materiale i et undervisningsforløb i sociale og kulturelle forhold. Filmene giver et kvalitativt og levende indblik i anderledes sociale og kulturelle forhold, som kan hjælpe med at give andre perspektiver på diskussionen.

Eksempel på undervisningsforløb:

1. Alle eleverne får som lektie at se alle filmene på MødAfrika.dk til næste undervisningsgang.
2. Der arbejdes teoretisk med de centrale emner; socialisering, identitet, online identitet, kønsidentitet og kønsroller samt kulturelle stereotyper og racisme på klassen i to undervisningsgange. Der kan undervejs perspektiveres til filmene, som eleverne så som lektie forud for første undervisningsgang.
3. Eleverne vælger i grupper det emne de finder mest interessant og arbejder med arbejdsspørgsmålene som er tilknyttet til hver film i én undervisningsgang.
4. Sidste undervisningsgang bruges på at eleverne i grupper producerer en kort film på 2-3 minutters varighed omkring deres valgte emne, som herefter sendes til læreren der kan vurdere denne.

Film som kvalitative kilder til eksamen

Kortfilmene kan også anvendes i forhold til eksamen i Samfundsfag, hvor de kan inddrages som kvalitative kilder, og således opfylde kravet om, at

”Kilderne skal være af en karakter, som gør det muligt for eleven af vise kildekritiske kompetencer ift. målene i samfundsfag og historie. Kilderne kan således ikke bestå af rent faktuelle og neutrale baggrundsinformationer.” (<http://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/forberedelse/proevevejledninger>).

Filmenes længde og stramme fokus gør dem særligt egnet til dette.

Inspiration til elevernes produkt til eksamen

Eleverne kan også anvende kortfilmene som inspiration til at lave deres egne film som kan udgøre deres produktet til eksamen i faget, og således opfylde kravet om, at

”Inden for det lodtrukne emne eller tema indkredser eleven/gruppen et delemne og en problemstilling, som de via kilder fordyber sig i og planlægger en fremlæggelse af. En kildetype, der indgår i et oplæg, skal også indgå i opgivelserne og være på dansk. Som en del af arbejdet fremstiller eleven et produkt, der bidrager til besvarelsen af problemstillingen” (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183762>).

Opslagsværker

Der anvendes følgende opslagsværker på sitet:

Retsinformationen

Sproget.dk

Gyldendals leksikon

Wikipedia. dansk